

Kapitola K

**Kvalifikovaný odhad záborů půdního fondu pro plochy
a koridory republikového a nadmístního významu**

K. Kvalifikovaný odhad záborů půdního fondu pro plochy a koridory republikového a nadmístního významu

K.1. Výchozí podmínky a metodika vyhodnocení záborů ZPF a PUPFL

Kvalifikovaný odhad záborů půdního fondu (PF) je vyhodnocením předpokládaných důsledků navrhovaného řešení ZÚR JMK na PF v dikci zákona ČNR č. 334/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, prováděcí vyhlášky MŽP č. 13/ Sb., vyhlášky č. 271/2019 Sb. o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu a Metodického pokynu OOLP MŽP ČR č. j. OOLP/1067/96 ze dne 1. 10. 1996, k odnímání půdy ze zemědělského půdního fondu. Přihlédnuto bylo také k již neaktuálnímu Metodickému doporučení MMR a MŽP ČR k vyhodnocování záborů ZPF v územních plánech, Věstník MŽP, 09/2011. Vyhodnocení je zpracováno obdobně a v návaznosti na vyhodnocení v dosud patných ZÚR JMK (2016).

Předmětem kvalifikovaného odhadu záboru zemědělského půdního fondu (ZPF) a pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL) jsou záměry navrhované v ZÚR JMK, tj. plochy a koridory dopravní a technické infrastruktury.

Hodnoceny nejsou plochy a koridory pro územní systém ekologické stability (ÚSES), plochy a koridory přírodě blízkých protipovodňových opatření (z důvodu neznalosti podrobné specifikace jednotlivých konkrétních opatření a nízkého podílu záborů na celkové rozloze prvků – většinu území budou tvořit rozlivová území, která se nebudou ze ZPF vyjímat) a plochy a koridory územních rezerv.

Každý plošný nebo liniový záměr byl vyhodnocen podle celkového záboru ploch, podle záboru ZPF s ohledem na jednotlivé třídy ochrany (TO) zemědělské půdy (Metodický pokyn OOLP MŽP ČR č. j. OOLP/1067/96 ze dne 1. 10. 1996, k odnímání půdy ze zemědělského půdního fondu) a záboru PUPFL, s ohledem na kategorizaci lesů dle jejich funkce (zákon č. 289/1995 Sb., o lesích).

Popis metodiky vyhodnocení koridorů

Kvalifikovaný odhad předpokládaných záborů půdního fondu (ZPF a PUPFL) je v **případě koridorů** proveden v ose koridoru daného záměru a v šířce, stanovené takto:

Silniční a vodní doprava:

- 45 m dálnice a čtyřpruhová silnice I. třídy;
- 25 m dvoupruhová silnice I., II. nebo III. třídy;
- 25 m zkapacitnění dálnice;
- 10 m homogenizace dvoupruhové silnice;

Železniční doprava:

- 20 m nová železniční trať včetně VRT;
- 10 m optimalizace a elektrifikace stávající tratě.

Záměry veřejné technické infrastruktury, které tvoří nadzemní elektrická vedení, plynovody, vodovody, horkovod a ropovod – nebyly hodnoceny jako záměry vyvolávající zábor ZPF. V případě této technické infrastruktury se jedná o dopady minimálního plošného rozsahu (např. stožárová místa elektrických vedení, která dle § 9 odst. 2 písm. b) bodu 1 a 2 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, nejsou předmětem souhlasu s odnětím

ze ZPF). Záměry veřejné technické infrastruktury představují významný dopad do **pozemků určených k plnění funkcí lesa**, neboť existence vlastního vedení, a to jak podzemního, tak nadzemního není z bezpečnostních důvodů slučitelné s lesními porosty. Kvalifikovaný odhad předpokládaných PUPFL je v **případě koridorů** proveden v ose koridoru daného záměru a v šířce, stanovené takto:

Elektroenergetika – elektrická vedení 400 kV:

- 70 m elektrická vedení 400 kV.

Dálkové plynovody, plynovody:

- 10 m plynovody.

Popis metodiky vyhodnocení ploch

Vyhodnocení záboru ZPF a PUPFL v **případě ploch** je proveden takto:

Mimoúrovňové křižovatky (MÚK) v trasách koridorů dopravní infrastruktury – na základě analýzy plošného rozsahu stávajících MÚK, konzultací a odborného odhadu byla zvolena průměrná velikost křižovatky 8 ha, což odpovídá ploše kruhu o poloměru 160 m. V tabulkové části je k jednotlivým koridorům silniční dopravy uveden počet křižovek a dle tohoto počtu je kalkulován dopad do půdního fondu.

Odpočívky – na základě analýzy konkrétních záměrů byla odhadnuta celková reálná výměra jednotlivých odpočívek a ta byla promítnuta do pozemků ZPF v dané lokalitě.

Metodika stanovení územního rozsahu dopadů do půdního fondu

Tyto vstupní územní rozsahy koridorů a ploch byly pomocí analytických metod geografického informačního systému (GIS) územně konfrontovány s aktuálními podklady bonitovaných půdních ekologických jednotek (BPEJ) a jejich územní rozsah byl generalizován na pět kategorií tříd ochrany. Plochy BPEJ byly redukovány o aktuální data zastavěných území. Obdobně byl hodnocen dopad do PUPFL a jeho kategorií – lesy hospodářské, lesy zvláštního určení a lesy ochranné.

Vyhodnocené zábory ZPF a PUPFL jsou obsahem následujících tabulek. Jedná se o kvalifikovaný odhad zatížený nepřesnostmi vyplývajícími z daného měřítka zpracování, užití metodiky a rovněž z nepřesnosti výchozího podkladu pro vyhodnocení. Hodnoty jsou zaokrouhleny na celé hektary, což je jednotka přiměřená měřítku ZÚR (na výkrese koridorů v měřítku 1 : 100 000 představuje plošku o velikosti 1 × 1 mm). V tabulkách jsou uvedeny pouze ty koridory a plochy, které mají nenulový předpokládaný zábor ZPF nebo PUPFL.

Souhrnně lze konstatovat, že v tabulkách uvedené údaje o potenciálním záboru reprezentují maximální hodnoty, kterých by zábor mohl dosáhnout, reálně však budou zábory ZPF i PUPFL nižší. Přesněji budou specifikovány v podrobnějším stupni přípravy záměru – v ÚP, regulačních plánech, projektové dokumentaci k záměru, posouzení vlivů záměru na životní prostředí (EIA).

Při vyhodnocení odhadovaného dopadu do půdního fondu byly analyzovány také rozdíly mezi jednotlivými variantními řešeními (které spočívají v rozdílnosti koridorů dopravní infrastruktury – principy variantního řešení je podrobněji popsán v kap. G tohoto odůvodnění). Srovnání odhadovaných záborů půdního fondu (ZPF i PUPFL) pro jednotlivé varianty je v závěru kapitoly.

V tabulkové části jsou uvedeny výměry za všechny koridory (včetně záporných hodnot, pokud je dříve navrhovaný koridor v rámci Aktualizace č. 1 rušen) a dále součty pro jednotlivé kategorie. Kapitola končí srovnáním odhadovaných záborů v dosud platných ZÚR JMK (2016) a celkovými zábory odhadovanými v rámci Aktualizace č. 1.

K.2. Vyhodnocení záboru zemědělského půdního fondu*Koridory – dopravní infrastruktura – dopravní stavby (DS)*

id. kód	název, popis	celkem [ha]	z toho ZPF [ha]	třídy ochrany ZPF [ha]				
				I.	II.	III.	IV.	V.
DS06	D55 úsek Rohatec – Hrušky – MÚK Břeclav (doplněno)	10	4	0	2	0	2	0
DS10	D1 Kývalka – Slatina, zkapacitnění včetně přestavby MÚK (doplněno)	8	8	0	8	0	0	0
DS17	I/40 Mikulov – Sedlec, západ; homogenizace (zrušeno)	-2	-2	-2	0	0	0	0
DS17	I/40 Mikulov – Sedlec, západ; homogenizace (doplněno)	3	3	1	1	0	1	0
DS33	II/417 Slatina, obchvat (zrušeno)	-2	-1	0	-1	0	0	0
DS33	Brno, Slatina, obchvat, silnice III. třídy	6	2	0	2	0	0	0
DS39	II/425 Rajhrad – Modřice (zrušeno)	-9	-9	-6	-3	0	0	0
DS40	I/43 Troubsko (D1) – Kuřim, varianta silniční	67	40	9	23	5	2	1
DS41	I/43 Kuřim – Lysice, varianta silniční	83	69	23	24	9	5	8
DS42	D1 Slatina – Holubice, zkapacitnění včetně MÚK, varianta s MÚK Rohlenka	21	21	12	7	2	0	0
DS44	I/23 Rosice – Zakřany, přeložka s obchvaty sídel	29	26	3	12	5	0	6
DS45	Kuřim, jižní obchvat	19	14	6	6	1	0	1
DS46	I/43h Česká – Lipůvka, úprava s odstraněním bodových závad	16	16	9	6	1	0	0
DS47	II/152 Ořechov – Hajany, obchvat	15	15	8	5	1	0	1
DS48	II/394 Tetčice, obchvat	4	3	1	1	1	0	0
DS49	II/394 Neslovice, obchvat	10	8	4	1	0	0	3
DS50	II/416 Vojkovice – Hrušovany, přeložka	3	4	1	0	3	0	0
DS51	II/416 Telnice – Křenovice, přeložka	25	25	10	13	1	1	0
DS52	III/15278 Modřice, severní obchvat	7	6	4	2	0	0	0
DS55	II/380 Telnice, obchvat	11	11	4	5	1	1	0
DS56	II/416 Měnín, obchvat	7	7	0	7	0	0	0
DS57	II/416 Hrušovany u Brna – Ledce – Pohořelice, přeložka tahu, homogenizace	18	15	6	5	0	4	0
DS59	I/51 Hodonín, obchvat	9	5	0	2	1	1	1
DS60	II/426 Strážnice, obchvat	8	9	0	4	0	5	0
DS61	II/380 Těšany – Moutnice, obchvat	15	15	1	10	4	0	0

DS62	D1 odpočívky Vyškov	25	12	8	4	0	0	0
DS63	D2 odpočívky Velké Němčice	26	12	0	0	12	0	0
DS64	D52 odpočívky Smolín	25	16	0	8	0	8	0

Dopravní infrastruktura – dopravní stavby (DS) – mimoúrovňové křižovatky (MÚK)

id. kód	název, popis	počet MÚK	ZPF [ha]	třídy ochrany ZPF [ha]				
				I.	II.	III.	IV.	V.
DS33	II/430 Brno, Slatina, obchvat, varianta jihovýchodní	1	8	0	8	0	0	0
DS40	I/43 Troubsko (D1) – Kuřim, varianta silniční	6	25	4	14	1	5	1
DS41-A	D43 Kuřim – Lysice, varianta dálniční	2	12	0	7	5	0	0
DS42	D1 Slatina – Holubice, zkapacitnění včetně MÚK, varianta s MÚK Rohlenka	3	20	10	8	2	0	0
DS44	I/23 Rosice – Zakřany, přeložka s obchvaty sídel	3	19	3	8	0	0	8
DS45	Kuřim, jižní obchvat	3	18	8	10	0	0	0
DS46	I/43h Česká – Lipůvka, úprava s odstraněním bodových závad	3	19	8	9	2	0	0
DS53	D52 MÚK Syrovice	1	8	8	0	0	0	0
DS54	I/52 MÚK Moravanská	1	2	0	2	0	0	0

Dopravní infrastruktura – železniční doprava (DZ)

id. kód	název, popis	celkem [ha]	z toho ZPF [ha]	třídy ochrany ZPF [ha]				
				I.	II.	III.	IV.	V.
DZ10	Trať č. 340 Brno – Šlapanice – Veselí nad Moravou – hranice kraje, optimalizace a elektrizace	4	4	0	1	0	3	0
DZ11	VRT Brno – Šakvice	78	70	27	26	2	15	0
DZ12	Trať č. 260 Brno – Letovice – hranice kraje (– Česká Třebová), optimalizace	52	42	15	23	1	1	2

U všech koridorů se nepředpokládá ukončení nezemědělské činnosti a návrat území do ZPF. U části návrhových koridorů lze předpokládat dotčení území s existujícími systémy závlah nebo odvodnění, dotčení staveb k ochraně pozemků před erozní činností vody se nepředpokládá. Tato data nejsou na úrovni krajských ÚAP sledována.

K.3. Vyhodnocení záboru pozemků určených k plnění funkcí lesa*Koridory – dopravní infrastruktura – dopravní stavby (DS)*

id. kód	název, popis	celkem [ha]	pozemky určené k plnění funkcí lesa - lesy [ha]			
			hospodářské	zvl. určené	ochranné	celkem
DS41	I/43 Kuřim – Lysice	83	6	0	0	6
DS44	I/23 Rosice – Zakřany, přeložka s obchvaty sídel	29	3	0	0	3
DS45	Kuřim, jižní obchvat	19	4	0	0	4
DS49	II/394 Neslovice, obchvat	10	2	0	0	2
DS57	II/416 Hrušovany u Brna – Ledce – Pohořelice, přeložka tahu, homogenizace	18	1	0	0	1
DS59	I/51 Hodonín, obchvat	9	1	0	0	1

Dopravní infrastruktura – dopravní stavby (DS) – mimoúrovňové křižovatky (MÚK)

id. kód	název, popis	počet MÚK	pozemky určené k plnění funkcí lesa - lesy [ha]			
			hospodářské	zvl. určené	ochranné	celkem
DS40	I/43 Troubsko (D1) – Kuřim	6	1	3	0	4
DS41	I/43 Kuřim – Lysice	3	2	0	0	2
DS44	I/23 Rosice – Zakřany, přeložka s obchvaty sídel	3	3	0	0	3
DS45	Kuřim, jižní obchvat	3	0	1	0	1
DS46	I/43h Česká – Lipůvka, úprava s odstraněním bodových závad	3	1	1	0	2

Dopravní infrastruktura – železniční doprava (DZ)

id. kód	název, popis	celkem [ha]	pozemky určené k plnění funkcí lesa - lesy [ha]			
			hospodářské	zvl. určené	ochranné	celkem
DZ11	VRT Brno – Šakvice	78	1	5	0	6
DZ12	Trať č. 260 Brno – Letovice – hranice kraje (– Česká Třebová), optimalizace	52	0	1	0	1

Technická infrastruktura – elektroenergetika – elektrická vedení (TEE)

id. kód	název, popis	celkem [ha]	pozemky určené k plnění funkcí lesa – lesy [ha]			
			hospo- dářské	zvláštní- ho určené	ochranné	celkem
TEE27	(Otrokovice –) hranice kraje – Sokolnice, zdvojení vedení 400 kV	277	15	1	0	16
TEE28	(Slavětice –) hranice kraje – Veverské Knínice, zdvojení vedení 400 kV	248	14	0	1	15

Technická infrastruktura – elektroenergetika – plynovod (TEP)

id. kód	název, popis	celkem [ha]	pozemky určené k plnění funkcí lesa – lesy [ha]			
			hospo- dářské	zvláštní- ho určené	ochranné	celkem
TEP09	VTL plynovod Šardice – Miletice	4	1	0	0	1

K.4. Souhrnný odhad záborů půdního fondu

K.4.1. Zemědělský půdní fond

Odhad celkových záborů zemědělského půdního fondu

název, popis	ZPF [ha]	třída ochrany ZPF [ha]				
		I.	II.	III.	IV.	V.
DS – silniční doprava	501	144	240	52	35	30
DZ – železniční doprava	116	42	50	3	19	2
Celkem	617	186	290	55	54	32

K odůvodnění navrženého řešení z pohledu předpokládaných záborů ZPF lze uvést toto (nad rámec odůvodnění uvedeného v kap. G odůvodnění A1 ZÚR JMK):

- pro dané záměry není možné využít dříve vymezené zastavitelné plochy, nebo koridory schválené v dosud platných ZÚR JMK;
- umístění záměrů v území vychází z jejich prověření podrobnějšími studiemi, zásadní úprava trasování koridorů nebo umístění ploch, která by dokázala významně snížit předpokládané zábory ZPF, není reálná, zábory budou vždy v podobném rozsahu;
- pro dané záměry neexistují alternativy, které by zajistily funkci a účel daných záměrů na stejné nebo lepší úrovni;
- součástí realizace záměrů budou související opatření, která zajistí přístupnost okolních zemědělských pozemků a nezhoršení hydrologických a odtokových poměrů;
- pro dané záměry budou odnímány pozemky ZPF pouze v nejnútnejším rozsahu, a to dle konkrétní situace v území, dle technických podmínek, požadavků na řešení souvisejících opatření apod.; návrat k zemědělskému využívání není u uvedených záměrů reálný (zábor ZPF bude trvalý);
- záměry jsou vymezeny jako veřejně prospěšné stavby s možností vyvlastnění, **veřejný zájem na jejich realizaci zde přesahuje veřejný zájem na ochraně ZPF.**

K.4.2. Pozemky určené k plnění funkcí lesa*Odhad záborů pozemků určených k plnění funkcí lesa*

název, popis	pozemky určené k plnění funkcí lesa – lesy [ha]			
	hospo- dářské	zvláštní- ho určení	ochranné	celkem
DS – silniční doprava	24	5	0	29
DZ – železniční doprava	1	6	0	7
TEE – elektroenergetika – trasy elektrických vedení	29	1	1	31
TEP – zásobování plynem – trasy plynovodů	1	0	0	1
Celkem	55	12	1	68

K odůvodnění navrženého řešení z pohledu předpokládaných záborů PUPFL lze uvést toto (nad rámec odůvodnění uvedeného v kap. G odůvodnění A1 ZÚR JMK):

- pro dané záměry není možné využít dříve vymezené zastavitelné plochy, nebo koridory schválené v dosud platných ZÚR JMK;
- lesní pozemky jsou ve většině případů dotčeny pouze okrajově, pouze výjimečně se jedná o významnější zásah do lesních celků (např. VRT); navržené koridory pro elektrická vedení kopírují trasu existujících vedení, kdy dojde pouze k výměně současného jednoduchého vedení za dvojité (tedy výměna sloupů), výsledné dotčení lesních pozemků tedy bude oproti současnému stavu poměrně malé;
- umístění záměrů v území vychází z jejich prověření podrobnějšími studiemi, zásadní úprava trasování koridorů nebo umístění ploch, která by dokázala významně snížit předpokládané zábory PUPFL, není reálná, zábory budou vždy v podobném rozsahu;
- pro dané záměry neexistují alternativy, které by zajistily funkci a účel daných záměrů na stejné nebo lepší úrovni;
- součástí realizace záměrů budou související opatření, která zajistí přístupnost okolních lesních pozemků a nezhoršení hydrologických a odtokových poměrů;
- pro dané záměry budou odnímány pozemky PUPFL pouze v nejnútnejším rozsahu, a to dle konkrétní situace v území, dle technických podmínek, požadavků na řešení souvisejících opatření apod.; zábor PUPFL bude trvalý;
- záměry jsou vymezeny jako veřejně prospěšné stavby s možností vyvlastnění, **veřejný zájem na jejich realizaci zde přesahuje veřejný zájem na ochraně PUPFL.**

K.5. Vztah k dosavadnímu řešení ZÚR JMK

ZÚR JMK 2016 – celkový odhad záborů ZPF

název, popis	ZPF [ha]	třída ochrany ZPF [ha]				
		I.	II.	III.	IV.	V.
Dopravní infrastruktura	1732	736	346	324	271	55
Technická infrastruktura	64	23	15	11	8	7
Ostatní záměry	46	–	–	–	–	–
Celkem	1842	759	361	335	279	62

Aktualizace č. 1 ZÚR JMK – celkový odhad záborů ZPF

název, popis	ZPF [ha]	třída ochrany ZPF [ha]				
		I.	II.	III.	IV.	V.
Dopravní infrastruktura	617	186	290	55	54	32
Celkem	617	186	290	55	54	32

ZÚR JMK 2016 – celkový odhad záborů PUPFL

název, popis	pozemky určené k plnění funkcí lesa – lesy [ha]			
	hospo- dářské	zvláštní- ho určení	ochranné	celkem
Dopravní infrastruktura	45	65	1	111
Technická infrastruktura	115	41	1	155
Ostatní záměry	–	–	–	24
Celkem	160	106	2	290

Aktualizace č. 1 ZÚR JMK – celkový odhad záborů PUPFL

název, popis	pozemky určené k plnění funkcí lesa – lesy [ha]			
	hospo- dářské	zvláštní- ho určení	ochranné	celkem
Dopravní infrastruktura	25	11	0	36
Technická infrastruktura	30	1	1	32
Celkem	55	12	1	68